

Lillehammer, den 29. mai 2015.

Den norske kirke
Kirkerådet
Rådhusgaten 1-3
0030 OSLO

HØRINGSUTTALELSE FOR «VEIVALG FOR FREMTIDIG KIRKEORDNING».

Først vil jeg takke for meget oversiktlig og godt høringshefte. Det har vært til stor hjelp og godt å ha med seg i de forskjellige organene der jeg har deltatt i prosessen omkring "Veivalg for fremtidens kirkeordning." Mye av mitt høringsbidrag er preget av tilslutning til flertallsvedtak i Kirkerådet. Den gode visjonen for kirkeordningen som ligger til grunn for hele høringsnotatet, har jeg forsøkt å legge som et grunnlag for hele høringssvaret.

Til slutt: Jeg har valgt å samle svaret i seks hovedpunkt som jeg anser førende for besvarelsen av de 27 spørsmål.

HØRINGSSVARET

1 Grunnlovens § 16, grunnlaget for Den norske kirke som folkekirke, for kirkelov og ny kirkeordning.

Grunnlovens paragraf 16 legger premissene for hele kirkeordningen. Som kjent sideordnes der først religionsfrihet og retten til å danne trossamfunn. Dernest velges ett av trossamfunnene, Den norske kirke, til å ha oppgaven som Norges folkekirke.

Den norske kirke er mer enn et trossamfunn. Samtidig som Den norske kirke juridisk sett er et trossamfunn og derav beskyttet av samme trosfrihet som de andre, er Den norske kirke som trossamfunn pålagt et særlig ansvar og en særlig oppgave ved å være Norges folkekirke. Under forutsetning av at Den norske kirke tar på seg dette ansvaret og denne oppgaven og oppfyller visse vilkår for å være det, vil Stortinget nærmere beskrive hva dette innebærer i en egen kirkelov. Fra Den norske kirkes side må oppgaven som folkekirke ligge til grunn for egen kirkeforståelse. Kfr *"Den norske kirkes identitet og oppdrag" (2004) punkt 25.* (Sitert i "Veivalg" s.18). Det krever en egen kirkelov som er mer enn en rammelov og som ikke kan integreres i en generell lov om trossamfunn, siden den omhandler det som gjør Den norske kirke til noe mer enn et trossamfunn.

2 Maktbalanse. Oppgavefordeling.

Alle demokratier må ha et system for maktbalanse. Makt kan balanseres ved å bestemme myndighet, ansvar og oppgavefordeling mellom organer og nivåer. (Kfr. "Veivalg" s.21).

Kirken har sin tjeneste og virksomhet på lokalnivå i soknet og finnes egentlig bare på lokalnivå. Dens øvrige struktur, overbygning, skal støtte virksomheten og tjenesten i soknet. I soknet skal det finnes prestedtjeneste og soknet har et virksomhetsansvar.

Struktur og tenkning om myndighet, makt og oppgavefordeling må bygges opp nedenfra. Først må soknet og soknets oppgaver bestemmes. Så må soknenes støttefunksjoner og

tilsynsfunksjoner i et bispedømme bestemmes. Til slutt kan et nasjonalt nivå (et Kirkemøte) bestemmes som får sine oppgaver negativt begrenset til kun å dekke de oppgaver som soknene og bispedømmene ikke har. I denne sammenheng bør det også fremheves at Bispemøtet bør være ansvarlig for forberedelse og oppfølging samt tar endelig avgjørelse i lære- og liturgisaker. Slike saker bør ikke i prinsippet avgjøres ved votering i Kirkemøtet. Dette er biskopene ansvar.

3 Bispedømmet. Lovbestemte oppgaver og ansvar

Virksomheten og tjenesten i soknet trenger støtte og tilsyn. Den må ligge i bispedømmet og biskop. Når bispedømmets myndighet, ansvar og oppgaver skal bestemmes må også dette forstås nedenfra ut fra soknets og den lokale prestedtjenestens behov.

”Veivalg” tenderer mot å legge mye myndighet i Kirkemøtet, som eventuelt delegerer myndighet, ansvar og oppgaver til bispedømmet. Det svekker soknets mulighet til å utvikle seg som lokal kirke. Avstanden fra den lokale kirke til et nasjonalt nivå er for stor. For å ivareta soknets potensiale til å utvikle seg som stedegen kirke, må støtte og utviklingsansvar legges til bispedømmet. Bispedømmene har dette som sin hovedoppgave. Ressurser for utviklingsarbeid i kirka må legges til bispedømme og ikke til det nasjonale nivå. Bispedømmet må få lovbestemt myndighet og virksomhetsansvar og få tildelt økonomi direkte for å kunne løse disse oppgavene. Det vil være en videreføring av dagens ordning der bispedømmene formidler finansiering av prestedtjeneste, trosopplæringen, og diakonien og har tilsyns og utviklingsansvar for samme. Videre vil det være viktig nå å få en arbeidsgiverlinje og at alle har bispedømmet som arbeidsgiver. Dette vil være i tråd med Kirkemøtets tidligere vedtak og gi biskopen ressurser for å utøve et positivt, konkret og utviklende tilsyn. Bispedømmet vil kunne ivareta oppgaver for soknet, som for eksempel tilsettinger.

4 Evangeliets frihet. Prestetjenestens organisering.

Den lutherske kirke er en frihetskirk som ikke anerkjenner noen pave eller noe kirkemøte med endelig fortolkningsrett. Det er enhver døpts rett til selv å fortolke. En konsekvens av dette er at den fortolkningsplikt som ligger til prestedtjenesten, skal ha den samme frihet. En ny kirkeordning må bygges slik at prestedtjenestens frihet ivaretas.

Kirkens historie har lært oss hvor verdifullt det er at prestedtjeneste ikke er underlagt flertallsstyre. Særlig i Hamar bispedømme vet vi en del om hvordan dette kommer til uttrykk. Biskopene Schjelderup og Köhn ville begge ha blitt votert ut av kirkehistorien om vi ikke hadde hatt en kirkeordning som sikret prestedtjenestens frihet. En konsekvens av denne frihet er at prestedtjenesten må organiseres i en egen linje og ledes av en biskop. Siden soknepresten er bærer av tjenesten som konstituerer kirken med forvaltningen av Ord og sakrament, bør soknepresten i regelen være daglig leder.

5 Finansiering. Økonomi.

Det er et kjennetegn ved en folkekirke at den forholder seg til allmenne livserfaringer på sitt sted og søker gjennom kirkelige handlinger, gudstjenester og øvrig virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. En folkekirke vil være integrert i lokalsamfunnets liv og hendelser. (”Den norske kirkes identitet og oppdrag” (2004) punkt 25). En folkekirke er en vesentlig del av offentligheten i et lokalsamfunn.

Folkekirkens finansiering kan best støtte seg til den samme offentlighetsstruktur. De oppgaver folkekirka ivaretar er et samfunnsoppdrag og vil være den naturlige del av det ansvar offentligheten skal finansiere lokalt. Folkekirke baserer seg på en gjensidig tillit til samfunnet

som også omfatter finansiering.

Dersom det foreslås å finansiere folkekirken som om den er et trossamfunn med medlemsavgift, vil det fjerne kirka fra den offentlige struktur og medvirke til å undergrave grunnlaget for folkekirke.

Den norske kirke må, fordi den skal være en folkekirke, finansieres gjennom kommune og stat som nå. Den må av samme grunn ha et organ, fellesråd, som ivaretar samvirket med kommunen.

Så langt en ellers kan skjønne, vil svar på de øvrige spørsmål som ikke direkte er tatt opp her, kunne avledes av det hørings svar jeg nå har gitt.

Lykke til med prosessen videre.

Med vennlig hilsen

Per Halstein Orset Nielsen.